

IJsselmeer

januari 2010 nr.1

BERICHTEN

Windenergie rond het
IJsselmeer/Markermeer rukt op
Markermeer/ IJmeer nog lang
niet uit de gevarenzone
Algemene Ledenvergadering 6 maart 2010
Doe mee in de IJsselmeervereniging

IJsselmeervereniging
38 jaar

IJsselmeervereniging

Opgericht in maart 1972

Postadres
Postbus 257
1900 AG Castricum

Telefoon: 088-0064400
Fax: 088-0064455
Email: info@ijsselmeervereniging.nl
Website: www.ijselmeervereniging.nl

Bezoekadres:
Rechte Hondsboschelaan 24a
1851 HM Heiloo

Ledenadministratie
Voor vragen over uw lidmaatschap kunt u terecht bij de InformatieWinkel, Diny Kloosterboer: telefoon: 088-0064455, fax: 088-0064459, email: info@landschapnoordholland.nl, adres: IJsselmeervereniging, InformatieWinkel, t.a.v. Mevrouw D. Kloosterboer, Postbus 257, 1900 AG Castricum.
Het lidmaatschap gaat u aan voor 1 jaar en opzeggen kan alléén schriftelijk uiterlijk 1 maand voor het einde van het kalenderjaar.

Kamer van Koophandel: 40624019
rekeningnummer bij de Rabobank:
13.83.65.164

Nummer 1/2010
ISSN: 1571-9448

Redactie :
Frans Hijmans, Kees Kortekaas,
Angèle Steentjes en Kees Schouten

Productie:
Twin Media B.V., Culemborg

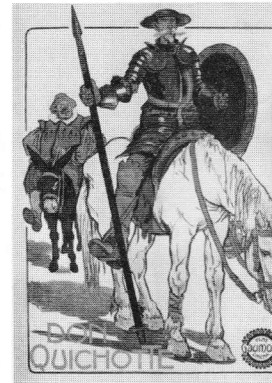
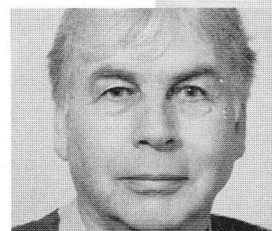
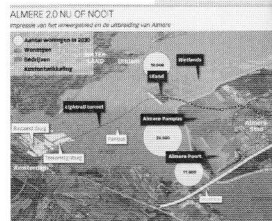
Aan dit nummer werkten mee:
Marten Bierman en Jan Baron

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van artikelen en houdt zich het recht voor artikelen in te korten.

"Het IJsselmeergebied omvat het IJmeer, de Gouwzee, het Markermeer, de Randmeren en het IJsselmeer, tezamen 1840 km², alsmede de oevers en het gebied landinwaards voorzover van invloed op de kwaliteit en de beleving van het grote open water."

Inhoud

Redactioneel	3
Zienswijze bestemmingsplan Camping/Jachthaven Uitdam	3
Meer of Minder Markermeer/IJmeer	5
De algemene Ledenvergadering, uitnodiging en bijlagen	6
Column Marten Bierman, voorzitter IJsselmeervereniging	9
Interview Flos Fleischer, directeur VBIJ	10
Windenergie op Land en rond het IJsselmeer gesprek met Ernest Briët en Juriaan Jansen van Milieufederatie Noord Holland	12
Commentaar: "Nimby of Don Quichotte"	15
Oproep aan de leden	16

De redactie van IJsselmeerberichten wenst u een gelukkig Nieuwjaar met vele natuur en landschap genoegens op en rond het IJsselmeer/Markermeer.

Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door veel nieuwe ernstige bedreigingen voor een open en ongerept IJsselmeer/Markermeer. Daarnaast nemen we een waar dat het ledenbestand van de vereniging krimpt en vergrijsst. Deze nieuwe ontwikkelingen hebben het bestuur ertoe gebracht zich nog eens goed te bezinnen op de positie van de vereniging. Aan het begin van het nieuwe jaar zal het bestuur een beleidsmiddag houden om zich over de toekomst van de IJsselmeervereni-

ging te buigen. Het ziet er naar uit dat grote bedreigingen én de situatie in het ledenbestand, nopen tot meer eigen activiteit en meer eigen profiel van de vereniging. Ook de communicatie met de leden en de werving van nieuwe leden vraagt daarom om aandacht. Het worden barre tijden en een strijdbare IJsselmeervereniging is meer dan ooit nodig.

In dit nummer vindt u veel van de nieuwe ontwikkelingen terug: windmolens, verstedelijking, verrommeling en de acties van de IJsselmeervereniging daartegen. Maar ook een uitnodiging voor de algemene ledenvergadering, een oproep aan de leden

om zich te melden als vrijwilliger en last but not least de jaarlijkse brief van de penningmeester met oproep uw lidmaatschap bijdrage te voldoen. Het behoeft geen betoog dat we met wat minder leden wat minder te besteden hebben aan proces- en advocaat kosten, in onze strijd tegen de vele dolle plannen die ons IJsselmeer/Markermeer bedreigen. En ook onze financiële bijdrage in de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer komt onder druk. Een extra bijdrage is dus zeer welkom!

Uw redactie ziet het komend jaar echt uit naar tips, berichten en bijdragen van u, omdat IJsselmeer berichten uw ogen en oren nodig heeft! ■

Zienswijze bestemmingsplan Camping/Jachthaven Uitdam

De Camping annex Jachthaven in Uitdam heeft grote plannen voor uitbreiding en vernieuwing.

Zo wordt de jachthaven verdubbeld en worden permanente bungalows met waterpartijen gepland. Daarnaast blijft er een kleine camping. In dit kwetsbare buitendijkse natuurgebied zijn het grote ingrepen die slecht zijn voor landschap en natuur.

De IJsselmeervereniging heeft daarom, mede namens Stichting Behoud Waterland, Milieufederatie Noord Holland, Stichting de Kwade Zwaan, een zogenaamde "Zienswijze" ingediend waarin de bezwaren tegen deze plannen "met redenen omkleed" worden ingediend:

Inleiding

Het ontwerp voorziet in de verandering en uitbreiding van een niet legale voorziening (camping met voornamelijk stacaravans en een bescheiden jachthaven. De grond waarop de bestaande voorziening is aangelegd is ernstig

verontreinigd. Op het terrein rust daarom een saneringsplicht¹. De termijn waarbinnen met de sanering had moeten worden begonnen is verstreken. Ongeacht of het voorliggende ontwerp in staat van gewijsde gaat dient de sanering voortvarend te worden aangepakt.

Hoofddlijn van het Ontwerp

Het ontwerp voorziet in de verandering en uitbreiding van de camping met voornamelijk stacaravans en een bescheiden jachthaven. Zouden deze plannen doorgaan, dan ontstaat een bungalowpark met permanente huizen winkels, horeca en een overdekt zwembad en een grote jachthaven met werfterrein en een zeilschool. De woningen zijn geschikt voor bewoning in alle seizoenen en uit de tekst blijkt ook, dat zulks de bedoeling is. De indieners van deze zienswijze achten deze ontwikkeling ongewenst en onzorgvuldig, gelet op bestaand vastgelegd beleid met betrekking tot natuur en landschap. ■

¹ Saneringsbeschikking staatssecretaris verkeer en waterstaat 16 februari 2005. De staatssecretaris heeft op 16 februari ingestemd met het ingediende saneringsplan en uiterlijk 4 jaar na 16 februari had met de sanering moeten worden begonnen.

Argumenten

Inzake natuur

Het gebied van de camping/jachthaven Uitdam grenst aan het IJsselmeer welk gebied is aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en als Natura 2000 gebied. Vlak daarbij ligt de polder De Nes, een gebied met grote vogel rijkdom, dat daarom als speciale beschermingszone is aangewezen. Naar onze mening is de geplande voorziening van een zodanige aard en omvang, dat aanmerkelijke en onaanvaardbare negatieve externe effecten zullen optreden in de genoemde natuurgebieden.

1. De voorziene verdubbeling van de jachthaven en de vestiging van een zeilschool zal leiden tot een aanmerkelijke toename van vaarbewegingen van en naar en in de omgeving van de jachthaven. Dit leidt tot extra druk op de ecologie van het kwetsbare IJmeer, welke ecologie door de waterrecreatie reeds zwaar wordt belast¹
2. De westelijke Markermeerkust is van groot belang voor de populaties watervogels. Vooral in de winter rusten hier veel vogels. Doordat het geplande bungalowpark het hele jaar bewoond zal zijn is sprake van verstoring door betreding, geluid en verlichting. Daardoor gaat in dit gebied de functie van rustgebied teloor. Uitgangspunt moet zijn, zomers levendigheid en 's winters rust. Een gesloten periode in de wintermaanden biedt bovendien garantie tegen sluipende omzetting van recreatie bungalows in permanente woningen.

Inzake landschap

De Waterlandse kust is in het algemeen een gaaf en in cultuur historische zin belangrijk landschap. De Waterlandse Zeedijk heeft zelfs monumentale status. Deze grootschalige buitendijkse ontwikkeling verdraagt zich niet met het karakter van de Waterlandse kust, welke wordt gekenmerkt door weidsheid en kleinschalige elementen. Volgens het raadsbesluit van 3 oktober 2003 zou de bebouwing niet boven de dijk mogen uitsteken. Als rekening wordt gehouden met een aanmerkelijke ophoging door het bouwrijp maken, maakt het ontwerp bestemmingsplan bebouwingshoogten van ruim boven 10 meter mogelijk.

¹ Uitbreiding van de recreatievaart in het IJsselmeergebied tot 2030 in relatie tot de aanwijzing als Natura 2000 gebied; komen beschermde natuurwaarden in het geding? Culemborg mei 2007. Rapport in opdracht van de Provincies Noord Holland, Fryslân en Flevoland.

Verkeer en infrastructuur

Door uitbreiding en intensivering van het gebruik zal sprake zijn van toename van verkeersbewegingen. In de bestaande situatie is sprake van een smalle, nu reeds ontoereikende verkeersweg. Er is ook geen ruimte om die weg op te waarden. In de plannen wordt voor dit knelpunt geen oplossing aangereikt.

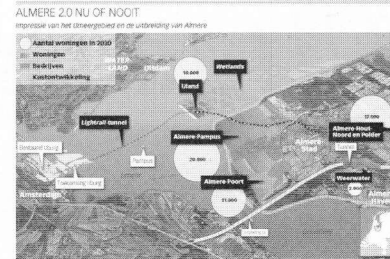
Planeconomie

De plannen ontberen een deugdelijke economische onderbouwing. Dat is een ernstig gebrek. Zal dit plan voldoende opleveren om de sanering te vergelden en vooral, is de gedachte exploitatie voldoende om het bungalowpark en de jachthaven in stand te houden. Is dat niet het geval, dan zal de druk ontstaan om het park nog verder uit te breiden en het gebruik te intensiveren, hetgeen tot verdere aantasting van natuur en landschap zal leiden of tot het toestaan van permanente bewoning. ■

Meer of minder Markermeer?

Follow up Markermeerberichtgeving

Buitendijkse plannen Almere

Na het laatste nummer van IJsselmeerberichten (1 oktober 09) waarin we uitgebreid stil stonden bij de plannen voor het Markermeer van de gemeenten Almere en Amsterdam, heeft het kabinet op vrijdag 6 november gereageerd met de zogenaamde Raambrief. Hierin geeft het kabinet aan begrip te hebben voor de wens van Almere om in westelijke richting te groeien (zonodig in het Markermeer) om met Amsterdam een dubbelstad te vormen. Echter de door Almere hierbij als voorwaarde gestelde railverbinding, die zo'n 5 miljard moet gaan kosten zit er niet in. Het kabinet zegde een studie toe van twee jaar om te zoeken naar een betaalbaar alternatief. Volgens het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving staat echter al vast dat een ov verbinding door het IJmeer nooit rendabel te krijgen is. In hun tegelijkertijd gepubliceerde onderzoek naar de plannen van Almere en Amsterdam stellen zij "zelden zo'n beroerde kosten-batenanalyse te hebben gezien als in dit geval".

De wethouders Adri Duivesteyn (Almere) en Maarten van Poelgeest (Amsterdam) zijn al blij met de erkenning van het kabinet dat, een westelijke oriëntatie van Almere met een ov verbinding door het IJmeer - welliswaar onbetaalbaar- maar toch een mooie oplossing zou kunnen zijn. (zie voor een samenvatting van het advies van het CPB en Planbureau voor de leefomgeving onze website www.ijsselmeervereniging.nl)

Brief van de IJsselmeervereniging aan de Tweede Kamer

Het bestuur van de IJsselmeervereniging heeft haar zorgen kenbaar gemaakt aan de betrokken vaste kamercommissies omtrent de plannen van Almere in het Markermeer. De belangrijkste argumenten zijn de grote schade aan de ongerepte openheid en

de natuurwaarden van het Markermeer, die de plannen met zich meebrengen. Het label van duurzaamheid en behoud van natuurwaarden dat op de plannen is geplakt dekt niet de lading. Daarnaast zijn er goede alternatieven voor Almere en zijn de plannen strijdig met internationale en nationale richtlijnen en beleidskaders. (zie voor de brief onze web site www.ijsselmeervereniging.nl)

Tweede Kamerfracties

Inmiddels hebben de diverse kamerfracties er zo hun standpunt over: Het CDA -bij monde van Ger Koopmans- vindt het te gemakkelijk door te gaan met plannen om 60.000 woningen in Almere erbij te bouwen alsof de wereld niet veranderd is. Vanwege de crisis is volgens hem een scherpe analyse nodig of nog wel zo veel huizen nodig zijn. De wens dat nog eens goed na te rekenen leeft ook bij de SP en de VVD. "Zoek wat eenvoudigers, en goedkoper, want vijf miljard voor een IJmeerverbinding is niet te rechtvaardigen" aldus Koopmans.

Patricia Linhard van de PvdA is het echter geheel met Almere eens: uitbreiden tot de 5e stad van het land en een IJmeerverbinding met een tunnel. De VVDer Aptroot blijft een voorstander van een dubbeldeksbrug dwars door het IJmeer. Een tunnel vindt hij veel te duur. D66 en Groen links willen juist wel graag een tunnel omwille van de natuur en het landschap. Minister Eurlings stelde nog eens dat het kabinet er geen geld voor heeft gereserveerd en dat een eventuele IJmeerverbinding voor veel minder geld moet.

De stichting VBIJ en het Markermeer

De IJsselmeervereniging neemt in VBIJ verband ook deel in een gezamenlijk RAAM (Rijksbesluit Amsterdam Almere Markermeer) -advies aan het kabinet van een grote groep natuur en milieuorganisaties, overheid instanties en andere maatschappelijke

organisaties over de toekomst van het Markermeer. De breedte van het gezelschap en het poldermodel dat aan de advisering ten grondslag ligt, brengt met zich mee dat de visie van de IJsselmeervereniging tussen de diverse compromissen niet altijd even herkenbaar blijft. Onder de titel "Toekomstbeeld Markermeer-IJmeer" (T.M.IJ.) wordt o.m. geadviseerd een groot oermeeras aan te leggen tegen de Houtribdijk bij Lelystad, slibputten te graven en vooroevers en luwte eilanden aan te leggen langs de Noord-Hollandse kust. Binnen de VBIJ heeft de IJsselmeervereniging afgesproken haar eigen geluid ook te laten klinken. Vandaar de eigen brief aan de Tweede kamer, waarin zonder compromissen wordt gepleit voor het handhaven van een open Markermeer.

Enorm gat graven in het Markermeer

Boskalis ontving recent van de provincie Flevoland een vergunning voor het graven van gat in de bodem van het Markermeer van 400 bij 2000 meter van 50 meter diep. Het uit dit gat afkomstige zand zou natuurlijk goed van pas komen bij de te maken eilanden voor de kust van Almere. De provincie presenteert het gat als slibvangput zodat daarmee aan de verbetering van de waterkwaliteit gewerkt kan worden. Uit de ervaringen met het baggeren van vaargeulen in het Markermeer bestaat inmiddels de kennis dat deze putten slechts zeer kort en zeer beperkt helpen het slib te beperken. Het lijkt er sterk op, dat de wisselende helderheid van het Markermeerwater wordt aangegrepen om op zaken vooruit te lopen. Sinds mensenheugenis is de helderheid van het water van de Zuiderzee, later IJsselmeer en nog later vooral het Markermeer, wisselend. Met komst van de niet doorlaatbare Houtribdijk is de natuurlijke stroming in het IJsselmeer door op- en afwaaien (vooral bij zuid-westen wind) sterk beperkt en daar is het niet beter van geworden.

Oproep

De huidige slib situatie in het Markermeer lijkt zich gezien meldingen van watersporters wat te verbeteren t.o.v. enige jaren terug. Meer waterplanten, meer waterhelderheid vooral ten zuiden van Hoorn, een locatie waar ook lange afstand zwemevenementen met succes in redelijk helder water plaatsvinden.

Het zou goed zijn als lezers hun waarnemingen aan ons zouden willen melden. We zijn vooral nieuwsgierig naar uw waarneming van de waterkwaliteit (helder of met veel slib, niet te verwarren met algenbloei), waterplanten, populaties vogels en vis, of andere dingen die u opgevallen zijn. Dat mag gaan over het afgelopen jaar maar ook verder het komende jaar zijn uw meldingen zeer welkom. U kunt uw waarnemingen doorgeven via de contactpagina van onze website: www.ijsselmeervereniging.nl ■

Uitnodiging

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering van de IJsselmeervereniging vindt plaats op 6 maart 2010 vanaf 11.30 uur.

Locatie: Nieuwland Erfgoed Centrum
Oostvaardersdijk 1-13
8242 PA Lelystad

Programma:

11.30	Zaal open, ontvangst en koffie
12.00	Algemene Ledenvergadering
13.00	Lunch
14.00	Voortzetting Algemene Ledenvergadering waaronder informatie en discussie over lopende ontwikkelingen in het IJsselmeergebied.
15.15	Theepauze
15.30	Presentaties en discussie over plannen voor grootschalige windenergieparken in het IJsselmeergebied
16.30	Drankje en napraten

Programma Algemene Ledenvergadering:

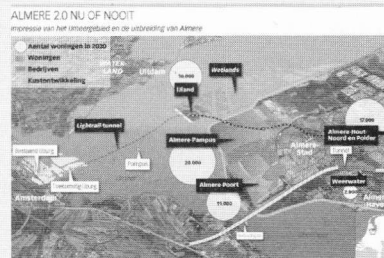
1. Opening en mededelingen
2. Verslag ALV 25 april 2009
3. Bestuursverslag 2009 (elders in dit blad)
4. Voorstel statutenwijziging (elders in dit blad)
5. Jaarrekening 2009
6. Rapportage kascommissie en decharge bestuur
7. Begroting 2009
8. Bestuursmutaties
9. Rondvraag
10. Informatie en discussie over lopende ontwikkelingen in het IJsselmeergebied

FRANS HIJMANS, SECRETARIS

Bestuursverslag 2009 IJsselmeervereniging 2009 jaar van manifeste bedreigingen en een paar lichtpuntjes

2009 was een erg spannend jaar, omdat twee van de grote bedreigingen voor het IJsselmeer ook officieel, door kabinetsbesluiten en aanvragen van vergunningen op ons afkwamen:

1. Eind november kwam de MER voor de vestiging van een giga windmolenpark in het IJsselmeer en de op de kust van de Noordoostpolder gereed. Bijna gelijktijdig nam het Kabinet de beslissing het windmolenpark aan te leggen. Nodeloos te

zeggen, dat de IJsselmeervereniging hier fel tegen is. Veel verontruste reacties en acties van groepen uit de regio. De betrokkenheid van de IJsselmeervereniging richt zich echter in eerste instantie op de MER. De inspraak op dit honderden pagina's tellende document vergt een grote inspanning. De VBIJ werkt hier samen met een aantal grote natuurorganisaties.

2. **Amsterdam-Almere Dubbelstad.**
In het kader van dit onzalige concept kwamen twee projecten op ons af.
  - a. Het besluit van Amsterdam om fase II van IJburg aan te gaan leggen, hoewel delen van IJburg I leeg staan en sommige deelprojecten door gebrek aan afzetpotentie niet eens in ontwikkeling zijn genomen. Dit vormt een grote aantasting van de openheid van het IJmeer en een groot deel van IJburg II zou in waardevol natuurgebied moeten worden aangelegd. De stichting VBIJ voert de juridische procedures, waarbij voorzitter Marten Bierman optreedt als belangrijkste inhoudelijke adviseur van de advocaat.
  - b. In november verscheen de "Raambrief" waarmee het Kabinet aan de Tweede Kamer het voornemen meldde om Almere toe te staan 60.000 woningen te bouwen, waarvan een deel in het Markermeer. Het kabinet steunt daarbij het voornemen van Almere om een rail en wegverbinding aan te leggen dwars door het Markermeer. Uiteraard schreef de IJsselmeervereniging aan de Tweede Kamer het beargumenteerde advies om van dit plan af te zien. De behandeling in de Commissie Verkeer en Waterstaat verliep zeer teleurstellend voor iedereen die een natuurlijk en open Markermeer een warm hart toedraagt. Het concept van grootgroeiend Almere, compleet met bouwen

in het Markermeer en grote verwoestende infrastructuur werd door de kamer kritiekloos ontvangen en tegengeluiden afgedaan als gezeur van ouderwetse mensen, die toch niets willen. Toch zijn die tegengeluiden talrijk en goed onderbouwd. Naast de bijna 22.000 handtekeningen onder de petitie van de Kwade Zwaan, zijn ook een aantal grote natuurorganisaties tegen en provinciale staten van Noord Holland sprak zich unaniem uit tegen bebouwing van het Markermeer, evenals een aantal kustgemeenten. Het worden barre tijden en een strijdbare IJsselmeervereniging is meer dan ooit nodig.

De plannen om de luchthaven Lelystad uit te breiden volgen we kritisch.

3. Kustverrommeling

De meeste kleinere plannen van gemeenten om iets te bouwen in het IJsselmeer of waardevolle kustgebieden zijn inmiddels een zachte dood gestorven of voor langere tijd in de ijskast verdwenen. Uitzondering is het voornemen van de gemeente Waterland om het mogelijk te maken, bij Uitdam buitendijks een nieuw bungalowpark aan te leggen met 250 recreatiebungalows geschikt voor verhuur in alle seizoenen, zwembad, winkels en horeca en een grote jachthaven met 600 ligplaatsen, een zeilschool en een werfterrein. Op initiatief van de IJsselmeervereniging is een werkgroep gevormd van de IJsselmeervereniging, de Stichting Behoud Waterland, de Stichting de Kwade Zwaan en de Milieufederatie Noord Holland. Deze vier organisaties hebben een zienswijze ingediend, waarbij beargumenteerd aan de Raad wordt geadviseerd dit bestemmingsplan niet vast te stellen.

Ook in de gemeente Waterland verzetten we ons tegen het voornemen om bij De Nes een aantal zeer grote windmolens te plaatsen.

4. Vereniging

De vereniging stabiliseert zich op 1600 leden eind 2009

Het bestuur was in 2009 na de ledenvergadering van 25 april 2009 als volgt samengesteld: Marten Bierman voorzitter; Kees Kortekaas

penningmeester, Frans Hijmans secretaris, Kees Schouten PR, redactie IJsselmeerberichten en website, Lex van Rootselaar afgevaardigde in het VBIJ bestuur en de bestuursleden Jan Baron (projecten), George Keet en Udo Vroom.

Het bestuur vergaderde in 2009 zeven keer. Punten van aandacht vormden de krappe financiële situatie, het krimpende en relatief grijze ledenbestand en het geringe succes om uit het ledenbestand voldoende vrijwilligers bij het werk van de vereniging te betrekken. Direct na de ledenvergadering heeft het bestuur besluiten genomen om de communicatie met de leden te verbeteren. In eerste instantie is de redactie uitgebreid en door de deelname van een professional vrijwilliger ook kwalitatief versterkt. De website is weer in de lucht gebracht, geactualiseerd en matregelen zijn genomen om de website bij de tijd te houden.

Marten Bierman en Frans Hijmans nemen deel aan het werk van de expertmeeting van de VBIJ. Een belangrijk onderwerp voor de expertmeeting vormde en vormt het Veerman rapport en de daaruit voortvloeiende nationale en provinciale waterplannen. De belangrijkste aspecten hiervan zijn peilhoogte in IJsselmeer en Markermeer, waterbehoefte en waterdistributie voor de landbouw en waterkwaliteit voor de natuur. De stichting VBIJ is er in geslaagd de standpunt bepaling over deze plannen van een groot aantal natuurorganisaties te bundelen.

Op 25 april is aansluitend aan de Algemene Ledenvergadering een congresmiddag gehouden om de leden te informeren over en te betrekken over recente ontwikkelingen, projecten en bedreigingen en de acties en alternatieven waarmee de vereniging, samen met de Stichting VBIJ bezig is. Het was een interessante en levendige middag in een perfecte entourage.

Er is afgesproken, dat IJsselmeervereniging in sommige zaken zelfstandig (los van de VBIJ) zal opereren. De afbakening en werkverdeling tussen IJsselmeervereniging en de Stichting VBIJ vraagt aandacht

STATUTENWIJZIGING

Voorstel voor ALV

Bij de recentste statutenwijziging (per 7 december 2004) is artikel 4 lid 2, vanwege de start van de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer, zodanig gewijzigd dat de afbakening van de taken van stichting VBIJ en de aangesloten organisaties helder zou moeten worden/zijn.

Huidige/vigerende tekst:

k. de hiervoor sub a tot en met j omschreven activiteiten zullen uitsluitend worden ondernomen in samenwerking met Landschap Noord-Holland, Waddenvereniging, It Fryske Gea en Het Flevolandschap, door de gelijktijdig met deze statutenwijziging door hen op te richten stichting: Stichting Verantwoord Beheer

IJsselmeergebied, hierna te noemen: "SVBIJ", met als doelstelling: het bevorderen van verantwoord beheer en ontwikkeling van het IJsselmeergebied en naaste omgeving, in landschappelijk, waterhuishoudkundig, cultuurhistorisch, recreatief, ecologisch, milieuhygienisch en bestuurlijk opzicht en met een open oog voor de belangen van de beroepsvaart en beroepsvisserij:

Deze tekst heeft in mei 2008 problemen gegeven bij de Rechtbank Haarlem, toen de rechtbank overwoog ons in de procedure rond de Zuidpolder niet ontvankelijk te verklaren op grond van deze bepaling. Slechts door snel persoonlijk ingrijpen van Jan Baron konden wij zelfstandig verder procederen. Het lijkt het bestuur wenselijk dit artikel te verduidelijken.

De IJsselmeervereniging heeft inmiddels in VBIJ-bestuur gemeld dat wij dit artikel willen wijzigen, waarvoor verschillende mogelijkheden bestaan.

Het bestuur heeft voor onderstaande formulering gekozen:

k. de hiervoor sub a tot en met j omschreven activiteiten zullen bij voorkeur worden ondernomen in samenwerking met de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeergebied, hierna te noemen: "SVBIJ;

Tevens stelt het bestuur voor de zinsnede "IJsselmeer en naaste omgeving" in de doelomschrijving in artikel 4.1 nader te specificeren tot "IJsselmeer, Randmeren en naaste omgeving".

Voorgesteld besluit:

a. De ALV van de IJsselmeervereniging besluit op 6 maart 2010 artikel 4.2.k van de statuten als volgt te laten luiden:

k. de hiervoor sub a tot en met j omschreven activiteiten zullen bij voorkeur worden ondernomen in samenwerking met de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeergebied, hierna te noemen: "SVBIJ;

b. De ALV van de IJsselmeervereniging besluit op 6 maart 2010 artikel 4.1 van de statuten als volgt te laten luiden:

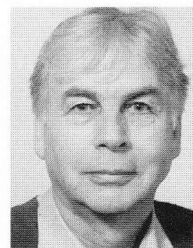
4.1 "De vereniging stelt zich ten doel de bevordering van een verantwoord beheer van het IJsselmeer, de Randmeren en naaste omgeving in landschappelijk, recreatief en milieuhygienisch opzicht, casu quo de wijziging of intrekking van de wet tot afsluiting en gedeeltelijke droogmaking van de Zuiderzee van zeventien juni negentienhonderd achttien. De vereniging is niet gebonden aan enige groepering op politiek, economisch of levensbeschouwelijk vlak."

c. De ALV van de IJsselmeervereniging besluit op 6 maart 2010 het bestuur te machtigen deze statutenwijziging, overeenkomstig artikel 11.2, in een notariële akte te laten vastleggen door de voorzitter of de secretaris, tesamen of één van hen afzonderlijk. ■

Deining in de Delta

Collumn Marten Bierman

Er is weer veel nieuws onder de zon in en rond het Markermeer en IJmeer. Nationaal is inmiddels als uitvloeisel van de Veerman-adviezen een Deltacommissaris als regisseur benoemd en zal vanaf 2012 het Deltafonds inwerking treden. Daar moet vanaf 2020 minimaal een miljard euro per jaar in worden gestort. Zoals bekend wordt er rekening gehouden met een zeespiegelstijging van 0,65 tot 1,30 meter in het jaar 2100 en van 2 tot 4 meter in 2200. Er komt een deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening en een uitvoeringsprogramma.

Beloofd wordt dat dit deltaprogramma sterk inzet op innovatie. 'Dat is maar goed ook, want wij zijn verre van gerust op een aanpak waarbij alleen het noordelijk IJsselmeer gaat meestijgen met het zeepeil en Markermeer/IJmeer niet.' Een met anderhalve meter verhoogd een superdijk te maken dat moet worden tegengehouden door van de Houtribdijk een superdijk te maken vinden wij niet nodig om onze zoetwatervoorraad veilig te stellen. Wij geven de voorkeur aan een meestijgen van de hele IJsselmeerdelta, waarmee een veel geleidelijker peilverhoging nodig is en de kusten ook veel geleidelijker op hoogte kunnen worden gebracht. Daarmee wordt ook veel beter ingespeeld op onzekerheid over de snelheid van toekomstige peilverhoging: valt het mee dan kan het rustiger aan en zo niet dan kan er een schepje bovenop. Dat scheelt bovendien een hoop problemen meer stroomopwaarts met de IJssel en langs de IJsselmeerkust. Echt innoveren betekent voor ons het inzetten op afsluitbare open dijken zodat er weer een estuarium mogelijk wordt. Die afsluitbare open waterkeringen worden in de Rijnmond wel voorgesteld dus waarom niet ook hier. Open was het als Zuiderzee heel lang wel en pas 75 jaar niet. Gelukkig is de rigoureuze peilverhoging al behoorlijk afgezwakt nu wordt gesteld: *peilstijging is overigens zeker niet de enige oplossing. Ook andere oplossingsrichtingen worden onderzocht om de IJsseldelta in de toekomst veilig te houden.*

Dat is mooi maar dan moet de speelruimte niet nu al worden ingedamd met verstedelijking van IJburg en Almere in het IJmeer/Markermeer.

Inmiddels zijn de plannen van Almere voor een buitendijkse IJstad richting Amsterdam door het kabinet beoordeeld en onrendabel bevonden. Men vindt het in Den Haag een mooie oplossing als er wordt geoptimaliseerd. Dit is een geruststellende voorwaarde want veel valt er niet te optimaliseren. De IJmeerlijn, nu deels als tunnel gedacht, kan een brug worden, maar blijft onrendabel. Toen er nog meegelift kon worden met de afgeblazen Zuiderzeelijn naar Groningen was deze lijn al een onhaalbare zaak. En dat is niet veranderd. Den Haag heeft bovendien nog meer verstedelijkingsclaims vanuit de Metropoolregio Amsterdam te verwachten, waarbij per geïnvesteerde euro aanzienlijk meer woningprogramma kan worden geleverd omdat, die locaties op het oude land zijn gelegen. Alleen al Amsterdam heeft laten weten nog wel ruimte voor meer dan 70.000 woningen te kunnen vinden. Daarbij kan vaak worden aangesloten op infrastructuur in de buurt die er al ligt. Almere is dan in het nadeel. Bouwen in groot onveilig open water is duur, vooral als er niet gepolderd wordt maar gedempt. Het nieuwe maaiveld ligt immers niet op de bodem maar moet boven water worden gebracht. Een ander wezenlijk nadeel is dat er niet met een halve IJmeerlijn kan worden volstaan als blijkt dat door bijvoorbeeld bevolkingskrimp maar de helft van het woningbouwprogramma nodig blijkt. Het verliesrisico is dus nog veel groter. Voor een regering die tobt met enorme begrotingstekorten is de keuze dan snel gemaakt. Ook als het gaat om investeringen als voorgesteld onder de titel Toekomstbeeld Markermeer-IJmeer (TMIJ). Die moeten de natuur in het gebied verbeteren. Den Haag zal zich ook hierbij de vraag stellen of dit geen in het water gegooid geld wordt. De optimaliseringsvraag kan dan wel eens nieuwe vergezichten openen. Bevolkingskrimp, begrotingstekorten en Europese richtlijnen kunnen de balans wel eens heel snel laten doorslaan van het doen van dingen naar het ongedaan maken ervan. En dan is het openen van de Houtribdijk een eenvoudige en goedkope eerste stap. Het wordt meedelen dus op de grote golven van heel andere urgenties dan er nu nog worden bepleit. Almere heeft de jongste beroepsbevolking van ons land. Vanaf 2011 is de naoorlogse geboortegolf met pensioen. Dan slaat de werkgeversmarkt om in een werknemersmarkt. Almere en Lelystad worden dan hoogst aantrekkelijke vestigingsplaatsen met de schaars geworden werkers dichtbij. Dat zal directies niet ontgaan. Wij feliciteren Almere alvast met de komst van een Hogeschool. Wij hebben altijd al voor een Universiteit in Almere gepleit. Zo wordt Almere nog eens een zelfstandige binnendijkse enkelstad aan een open IJmeer/Markermeer. En kan het peil in de IJsselmeerdelta ongestoord blijven meestijgen met de zee. ■

Flos Fleischer:

'IJsselmeervereniging moet

Flos Fleischer is directeur van de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer (VBIJ), een samenwerkingsverband waarin vijf partijen waaronder de IJsselmeervereniging, hun IJsselmeer-gerelateerde zaken hebben ondergebracht. Fleischer: "De IJsselmeervereniging is de enige vrijwilligersorganisatie in dit verband. Zij mopperen soms over onze meer beleidsmatige aanpak. Ik denk dat het voor elke deelnemende organisatie belangrijk is om voor zichzelf goed te bepalen wat doel en strategie zijn. Met andere woorden: of je gaat actievoeren of meer wilt meedenken met beleidsmakers. Het één sluit het ander trouwens niet altijd uit".

ANGÈLE STEENTJES

Flos Fleischer begon haar loopbaan als onderwijzeres in het speciaal onderwijs, stapte daarna over naar arbeidsbemiddeling van langdurig werklozen en vervolgens naar de VBIJ, waar zij nu al drie jaar werkt en directeur is. "Privé was ik altijd al veel met het milieu bezig en daarnaast zeil ik graag met mijn gezin op het IJsselmeer. Met het onderwerp had ik dus al veel affectie en daarom werk ik nu met veel plezier in de functie van directeur van het VBIJ. Bij mijn voorgaande werkgevers heb ik veel ervaring opgedaan met het aanvragen van subsidies en het opbouwen van een netwerk en die kennis komt ook hier goed van pas."

Beleidsplannen

Wat is nu precies de VBIJ? Het is een samenwerkingsverband van vijf organisaties: de IJsselmeervereniging, Landschap Noord-Holland, Flevolandschap, de Waddenvereniging en It Fryske Gea. Zij hebben de aan het IJsselmeer gerelateerde zaken ondergebracht

bij de VBIJ. De VBIJ denkt constructief mee met beleidsprocessen, brengt kennis in en kan indien nodig de verbinding leggen tussen partijen. "Bij de oprichting van de VBIJ heeft de IJsselmeervereniging een belangrijke rol gespeeld. Zij heeft het initiatief genomen dit samenwerkingsverband op te richten."

Eenmaal per twee maanden komen de experts (dat zijn beleidsmedewerkers van de deelnemende organisaties) bij elkaar om diverse kwesties met betrekking tot het IJsselmeergebied te bespreken. "Nu ons netwerk behoorlijk is uitgebreid en men ons beter kent, betreft men ons steeds vaker in een vroeg stadium bij allerlei beleidsontwikkelingen en -plannen. Wat natuurlijk niet wil zeggen dat dan al onze ideeën en voorstellen worden overgenomen."

Verhouding

De redactie wilde graag dat Flos de lezers uitgebreid zou uitleggen welk belang de IJsselmeervereniging heeft bij deelname in de

VBIJ. Flos vindt dat een lastige benadering. "Ik vind dat het bestuur van de IJsselmeervereniging vooral zelf de meerwaarde van de VBIJ participatie moet zien en uitleggen aan de leden." Natuurlijk beseft Flos als geen ander dat binnen het samenwerkingsverband de IJsselmeervereniging een speciale positie inneemt. "Het is een vrijwilligersorganisatie en heeft niet zoals de andere deelnemers een betaald bestuur en betaalde beleidsmedewerkers. Alle inzet komt van de leden zelf." Flos is natuurlijk ook bekend met de kritiek op de financiële bijdrage aan de VBIJ. "Ik kan wel toelichten waaraan het geld wordt besteed en hoe wij ons voor welke zaken inzetten, maar of het nuttig is voor de IJsselmeervereniging is niet aan mij om te beoordelen. Wel wijs ik er op dat de IJsselmeervereniging destijds uitdrukkelijk heeft gekozen voor de constructie die we nu kennen, zowel in inhoudelijk als in financieel opzicht." De wat moeizame verhouding

eigen werkwijze bepalen'

tussen VBIJ en de IJsselmeervereniging is niet terug te voeren op een verschil in opvatting over de toekomst van het IJsselmeer, aldus Flos. "Onze visies over het IJsselmeer komen overeen. Ook wij zijn voor een opening in de Houtribdijk en de Afsluitdijk om meer stroming in het meer te brengen, en wij zijn tegen de buitendijkse uitbreidingsplannen van Almere. Hetzelfde geldt voor de verhoging van het peil van het IJsselmeer met maximaal 1,5 meter om er, alleen daar, een grote zoetwatervoorraad te kunnen creëren en te kunnen spuien onder vrij verval." Natuurlijk heeft de IJsselmeervereniging minder een eigen gezicht bij een overleg dat Flos voert vanuit de VBIJ. "Dat is het gevolg van deelnemen aan een samenwerkingsverband. Vind je dat vervelend, dan moet je er op eigen titel gaan zitten. Aan de andere

kant kan het zijn dat je als kleine vereniging niet meer bij alle soorten van overleg kunt aanschuiven."

Aanpak

Wel is het zo volgens Flos dat de aanpak van de VBIJ en de IJsselmeervereniging lijkt te verschillen. "Ik zeg opzettelijk 'lijkt'. De VBIJ probeert haar standpunten op de diverse overlegtafels te krijgen. De IJsselmeervereniging zegt op sommige momenten meer een voorstander te zijn van actievoeren, net als bijvoorbeeld Milieudefensie. Binnen de inhoudelijke overeenstemming van de VBIJ is dat natuurlijk mogelijk. Nogmaals, de IJsselmeervereniging is een gewaardeerde deelnemer in ons samenwerkingsverband, maar het is belangrijk dat zij, net als de andere deelnemers, voor zichzelf duidelijk bepaalt welke rol ze wil en kan spelen. Daar is iedereen binnen de VBIJ bij gebaat."

Windenergie op Land en

KEES SCHOUTEN

Gesprek met Ernest Briët en Juriaan Jansen van de Milieu Federatie Noord-Holland

De aanleiding voor het gesprek is het in juli 2009 gepresenteerde rapport Windenergie Op Land, waarin door de Milieu Federatie Noord Holland (MNH) een grensverleggend voorstel wordt gedaan voor de grootschalige uitbreiding en plaatsing van windgeneratoren in Noord Holland. Windenergie zal op de ledenvergadering van de IJsselmeervereniging een discussie punt worden. Ter voorbereiding hierop hebben we de nodige vragen aan echte voorstanders van windenergie. Want dat zijn ze bij MNH. Hun plan mikt op 1250 megawatt windenergie in 2015 (genoeg voor de helft van de huishoudens in Noord-Holland!), waar de provincie Noord-Holland 430 megawatt (2012) en 1050MW in 2025 als doelstelling heeft. Voor de plaatsing en werkwijze heeft MNH ook een speciaal plan.

We praten in Zaandam op een winderige ochtend met Ernest Briët, directeur van MNH en Juriaan Jansen, een van de schrijvers van het plan Windenergie op Land.

(www.millieufederatienoordholland.nl)

Om met de actualiteit te beginnen: wat vinden jullie van de plannen voor het Windmolenplan voor de Noord-Oostpolder bij Urk? (bijna een miljard subsidie!!) Is er een windenergie hype gaande?

Ernest: wij gaan niet over de Noord-Oostpolder en we willen onze collega's van de milieu federatie daar niet voor de voeten lopen, maar het is inderdaad een fors bedrag.

Juriaan: Wat ons betreft wordt er niet gebouwd in een vogelrichtlijn gebied. Een dergelijk plan zou in onze zienswijze dus zeker niet passen. Hooguit op een behoorlijke afstand, zo'n twee kilometer uit de kust op het land zou kunnen. Dat je nu veel hoort over windenergie is wel begrijpelijk, want het kan nu direct worden gebouwd en direct gaan bijdragen aan de terugdringing van de co2 emissies.

Ernest: wij vinden het dus geen hype, maar we zijn blij dat er in Nederland eindelijk een begin wordt gemaakt met het inhalen van de achterstand die we opgelopen hebben waar het de productie van duurzame energie betreft.

Uit verschillende wetenschappelijke onderzoeken (WRR, NUON, de Groene Rekenkamer) blijkt dat windgeneratoren (door het matige rendement en leveringonzekerheid in de praktijk) een negatieve co2 balans hebben en vormen daarnaast een belangrijke

en toenemende horizonvervuiling. Waarom doet de Milieu federatie NH daar aan mee?

Juriaan: Dergelijke onderzoeken kennen wij niet. De WRR spreekt in de het rapport 'klimaatstrategie - tussen ambitie en realisme' over een toenemende leveringonzekerheid indien het aandeel windenergie méér dan 20% van het totale aanbod betreft.

Wij praten in Nederland momenteel over 3% windenergie. Onze ambitie is om dit (met zeer grote moeite) naar 6% op te schroeven. Nog ruim binnen de zekerheidsmarge. Wij worden ook een beetje mee van die discussie over de wetenschappelijke feiten. Wij zijn geen windenergie technologen. Wij baseren ons mede op visies van grote instellingen van naam zoals Greenpeace, CE Delft, Wereldnatuurfonds en Natuur en Milieu. In veel van de voor windenergie negatieve onderzoeken zitten vaak oneerlijke vergelijkingen. Wij zijn bijvoorbeeld ook in de eerste plaats voor energiebesparing, dat moet ook. Maar we kunnen ons niet veroorloven om - als nog niet alles aan energiebesparing is gedaan - niet te investeren in windenergie.

Ook stellen wij voor nu direct op land aan windenergie te werken, al is op termijn windenergie op zee ook nodig en zijn op lange termijn zonneenergie en wellicht nog niet bekende vormen van duurzame energie voor handen. Voor grootschalige zonneenergie geldt dat die het best te realiseren is in het mediterrane gebied. Voor windenergie zijn onze gematigde streken weer gunstig.

Het valt op dat er vaak onduidelijk wordt gedaan over het opgestelde en werkelijke vermogen van Windgeneratoren. Wat is het werkelijk haalbare vermogen van de moderne windmolens? (storing, onderhoud, te weinig wind, energieverlies, etc.)

Juriaan: Ik vind uw vraag ook een beetje onduidelijk. Of een auto met een vermogen van 100Pk of 200Pk is volgens mij helemaal niet interessant. Wat interessant is, is of hij je van A naar B kan brengen. Zo is de opbrengst van een windmolen afhankelijk van de gemiddelde windsnelheid en de rotordiameter. Afhankelijk van deze grootheden wordt het vermogen van een turbine bepaald. De opbrengst uit de turbine is wat hij aan energie levert door te gaan draaien. In je exploitatie zijn zaken als onderhoud, storing en transportverlies meegenomen.

rond het IJsselmeer

Ernest:

Er zijn in de discussie over windenergie grote tegenstellingen. Zo zijn er ook partijen die zeggen: vogels, landschap: minder belangrijk als het om de continuïteit van de energievoorziening gaat. En aan de andere kant zijn er organisaties voor wie natuur en landschap onaantastbaar zijn. Wij willen de tegenstellingen verkleinen en werelden bij elkaar brengen om zo vooruitgang te boeken.

Sommige energiestrategen zeggen dat we windenergie tijdelijk nodig hebben om de tijd tussen de afnemende fossiele energie en de ontwikkeling van werkelijk duurzame bronnen (energie efficiency en zonne energie) te overbruggen. Komt windenergie daarmee in het rijtje van kern- en kolencentrales?

Ernest: wij zijn zeker niet voor kolen- en kerncentrales. Windenergie op land en later op zee, verdere ontwikkeling van zonne energie

gecombineerd met conventionele centrales dat is de fase waarin we nu zitten.

Juriaan: windenergie is van volstrekt andere aard dan kolen of kernenergie. Met windenergie wordt direct groene stroom opgewekt die de plaats kan innemen van de energie uit bestaande kolencentrales.

Het voorstel van de milieufederatie NH voor de windenergie in de prov. NH past de windmolens zoveel mogelijk in in het landschap. Waar het al druk is kunnen er makkelijk wat windmolens bij lijkt de centrale gedachte?

Ernest: Onze gedachte is dat je vanuit het landschap moet denken en kijken wat daarin past. Daarbij willen wij de provincie en gemeente laten samenwerken en niet meer iedereen op eigen houtje laten bouwen aan een "Lagerwiltje" (type kleine windmolen) hier en een Lagerwiltje daar. Het >

aardige is dat dat voor ondernemers zoals boeren geen belemmering hoeft te zijn om in windenergie te investeren. Die molen hoeft niet perse op eigen grond te staan om er in te kunnen investeren. Bij het denken vanuit het landschap kan een goede en ook grootschalige inpassing worden gemaakt. Dat kan nu al een aanzienlijke verbetering van het landschap opleveren als de hap snap geplaatste molens plaatsmaken voor bijvoorbeeld plaatsing van grote molens op een lijn.

Juriaan: Ook voor de keuze van het type windmolen moet je naar het landschap kijken. In een zeer grootschalig landschap kunnen megamolens van 200 meter hoog en in een ander geval zijn kleinere exemplaren de oplossing.

Hoe haalbaar is jullie plan eigenlijk, hoe is het ontvangen tot nog toe?

De gedeputeerde Heller van Noord Holland die er over gaat was zonder meer positief. Vooral over de wijze hoe we met dit plan onze verantwoordelijkheid nemen. We moeten er verder nu veel mee de boer op en gemeenten en provincie tot samenwerking motiveren. Elk gebied waar dat lukt is winst.

Wordt met toepassing van jullie visie het IJsselmeer/Markermeer hierdoor blijvend gevrijwaard van Windmolenparken in dit landschap?

Juriaan: Vanaf het IJsselmeer blijf je de molens zien, zeker de grote. Maar bij een zorgvuldige inpassing hoeft dat niet lelijk te worden. Ze moeten in ieder geval nooit in de Natura 2000 gebieden worden geplaatst met toepassing van het "hand aan de kraan principe" zoals de minister van economische zaken nu bepleit. Bij dat principe wordt achteraf "gemonitord" of er te grote schade aan natuur en landschap is ontstaan. Het landschapontwerp moet

vooraf rekening houden met vrijwaring van deze gebieden.

Ernest: het is uiteraard ook een kwestie van wat je mooi vind. Ik vind persoonlijk in een grootschalig landschap met een strakke dijk een lijn windmolens niet lelijk

Nu we er toch zijn praten we nog even door met Ernest Briët over het TMIJ Markermeer thema: De MNH heeft samen met Natuur en Milieu Flevoland, Milieucentrum Amsterdam, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten een toekomstvisie "Lelynatuur en Waterpark" gemaakt op de natuurlijke ontwikkeling van het Markermeer-IJmeer gemaakt. Dit is o.a. ingebracht bij de ideeënvorming omtrent het Toekomstbeeld Markermeer IJmeer (TMIJ) en de advisering vanuit een aantal maatschappelijke organisaties aan het Kabinet omtrent een aantal grote plannen rondom het IJmeer.

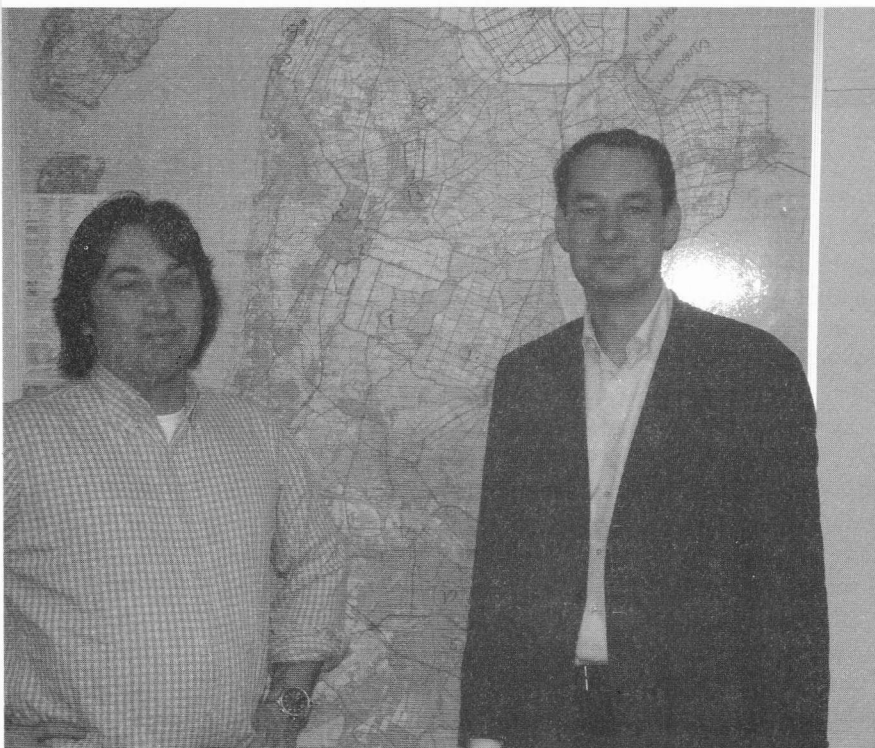
Hoe kijken jullie terug op zo'n "polder overleg en advies model" ?

Ernest: Voordat je mee gaat polderen moet je heel goed weten wat je wil. Daarom hebben we met een kleine groep milieu en natuurorganisaties een samenwerkingsverband gevormd waarin we het proces hebben voorbereid en belangrijke uitgangspunten vastgelegd in de genoemde visie. Een van die uitgangspunten was bijvoorbeeld dat groot open water een eigen intrinsieke waarde heeft. En verder moet je beseffen dat er wordt gepolderd en je doet niet mee of je doet wél mee. Overigens moet niet iedereen meepolderen. Er moeten ook clubs zijn die onversneden en uitgesproken hun standpunten moeten formuleren en naar voren brengen. Een goed voorbeeld hiervan is de stichting de Kwade Zwaan. Zij hebben echt meerwaarde op hun eigen manier.

Het advies zelf is er open over of de IJmeerspoorlijn er wel of niet moet komen. Dat is al heel wat en het biedt veel kansen. In de "polderprocedure" is het openhouden van deuren en het aanbrengen van "haakjes", waar later op teruggekomen kan worden heel belangrijk.

Veel van de voorstellen uit het TMIJ rapport zijn gericht op het verbeteren van de natuur op het gebied van fauna en flora o.m. door het maken van moerassen vooroevers en luwte eilanden. Gaat dat niet ten koste van de huidige openheid en ongereptheid? Wordt het Markermeer hiermee een grote recreatie plas i.p.v. de huidige wilde natuur? (de actiegroep de Kwade Zwaan zegt: "wij komen op voor de leegte")

Ernest: Je ziet dat een eenzijdig grote aandacht voor behoud of herstel van de natuur nadelig kan zijn voor het landschap. Het creëren van leefgebieden voor vogels of het aanleggen van luwte dammen kan heel negatief uitpakken voor bijvoorbeeld de openheid van het landschap als je deze onverstandig inpast. Ook de bouwplannen van Almere zijn, wanneer je naar de bestaande landschappelijke kwaliteiten kijkt, binnendijks veel beter te realiseren in combinatie met een oostelijke uitbreiding.

Waar ook erg voor opgepast moet worden dat bestuurders weggelaten worden met voorstellen voor geïsoleerde uitvoering van onderdelen van dergelijke plannen. Bijvoorbeeld het eerst aanleggen van buitendijkse landwater overgangen (eilanden, vooroevers) en dan ook nog even een IJmeermeer spoorlijn. Dat is zeer riskant want van het een komt het ander. Ik pleit daarom voor een integraal en volledig plan dat vervolgens wel gefaseerd kan worden uitgevoerd.

Uit onderzoek (Rijkswaterstaat) blijkt dat het aan te leggen oermoeras op zich de slibproblematiek niet zal verhelpen, maar dat de verdieping over een groot oppervlak dat wel doet. De werkelijke boosdoener is de

Houtribdijk. Waarom steunt de MNH niet de gedachte van de IJsselmeervereniging om de Houtribdijk doorlatend te maken en daarmee de natuurlijke stroming binnen veilige grenzen te herstellen en zodoende de slibproblematiek op te lossen.

Ernest: Ik vind het een heel interessante gedachte, die goed zou kunnen werken. Er is echter een "maar" namelijk dat dit moeilijk te verenigen is met de adviezen van de commissie Veerman.

Veerman stelt een grote peilverhoging (1,5 meter) voor het IJsselmeer voor, met behoud van het huidige Markermeerpeil. Dat is o.m. juist gedaan om buitendijkse uitbreidingen van de gemeenten rondom het Markermeer en IJmeer mogelijk te maken!

Commentaar: "NIMBY of Don Quichotte"

JAN BARON

Binnen de IJsselmeervereniging leven vele bezwaren tegen de huidige praktijk rondom windenergie. Jan Baron, een van deze critici en bestuurder van onze vereniging verwoordt in zijn commentaar een aantal van deze bezwaren:

Ik vind het opvallend dat Ernest Briet en Juriaan Jansen op twee gedachten hinken. Beiden gaan uit van de waarden van het landschap, die niet aangetast mogen worden. Tegelijkertijd gaan ze uit van het gebruik van de allergrootste molens die momenteel verkrijgbaar zijn. En dat zijn machines van nagenoeg 200 meter hoog. In het vlakke Noord-Hollandse landschap zijn dergelijke exemplaren absoluut niet inpasbaar. Daarvoor zijn ze te dominant en leiden tot een vreemdend effect.

Fatale berekeningsfout

Daarnaast is sprake van een bijna fatale berekeningsfout. Op blz. 7 van de notitie "Windenergie op Land" wordt gesteld dat momenteel in Noord-Holland 300 megawatt windenergie wordt geproduceerd. Hier wordt geïnstalleerd vermogen verward met feitelijk geleverde energie die op het land maximaal 20% van het vermogen bedraagt. Feitelijk levert het ca 60 megawatt op. Deze fout vind ik eveneens terug in het kwartaalblad van de provincie Noord-Holland van september 2009. Trots beweert gedeputeerde Bart Heller dat bijna dat bijna 300 megawatt stroom wordt geproduceerd. Kan

de redenering van de Milieu Federatie nog als een vergissing worden gezien, de redenering van de provincie kan bijna als oplichting worden gekwalificeerd.

Wetenschappelijk

Het rapport "Klimaatstrategie" van de WRR ken ik heel goed. Als men daaruit citeert, is het verstandig dat op de juiste manier te doen. Dat rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid geeft duidelijk aan, dat als gevolg van een toenemend aandeel windenergie, het steeds meer zal voorkomen dat de noodzakelijk meedraaiende conventionele centrales (i.v.m. leveringonzekerheid van windturbines) door inefficiënt brandstofgebruik veel CO₂ uitstoten wat uiteindelijk kan leiden tot de situatie waarin windturbines bijdragen tot een vergroting van het CO₂ probleem.

Verheugend is, dat ze bij WNH van mening zijn dat windturbines niet in Natura 2000 gebieden thuishoren. Daarin zijn we zeker bondgenoten. De stelling dat je uit moet gaan van de waarden van het landschap is juist. Dat kan echter betekenen dat je het ambitie niveau mogelijk moet aanpassen wanneer blijkt dat turbines van 200 meter in feite ontworpen zijn voor off-shore gebruik, dus op zee.

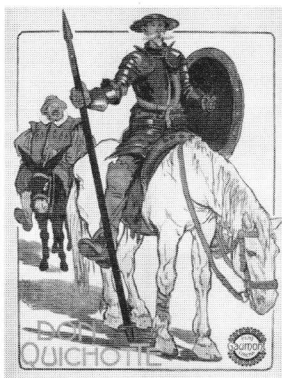
Naar mijn mening zijn turbines van ca 600 tot 800 kilowatt het maximum wat het Noord-Hollandse landschap kan verdragen.

Ik denk, dat de Milieufederatie rekening moet houden met groot maatschappelijk verzet tegen de uitbouw van windenergie tot 1250 megawatt geleverd door de grootste molens die er zijn.

Wij zijn in de meeste gevallen bondgenoten maar ik merk tot mijn schrik dat nergens in de notitie van de federatie iets gezegd wordt over inspraak van de bevolking over een gewenst beleid dat diep ingrijpt in de dagelijkse leefomgeving van mensen. Die worden toch vaak weggezet als NIMBY ("not in my back yard") of Don Quichotte.

Tot slot is het niet geheel zonder risico je te baseren op visies van Greenpeace, CE Delft

Wereldnatuurfonds en Natuur en Milieu. Het is beter je baseren op wetenschappelijke inzichten zoals de WRR dat heeft gedaan.

HELP...

het blauwe hart verzuipt!

Dat we ons blijven inzetten voor het behoud van het IJsselmeer behoeft (hopelijk) geen betoog. Er zijn vele (dolle) plannen om iets in en met het IJsselmeer te doen!

Hecht niemand dan meer waarde aan de wijde, open ruimte van het gebied?

Natuurlijk...WIJ...van de IJsselmeer Vereniging!

WIE HELPT MEE?

Wij zoeken vrijwilligers, die zich met ons, in het strijdgewoel werpen.

Personen die zich willen inzetten bij ledenwerving:

We presenteren ons op diverse plaatsen rond het IJsselmeer bij evenementen als Haringdagen en Pieperrace, maar ook op festivals enz..

We hebben hiervoor bemanning nodig in de promotiekraam.

U kunt ook direct aan de gang gaan in uw eigen omgeving met het bijgaande ledenwerf pamflet, waarvan we u er graag meer toesturen!

Ruimtelijke ordening:

Assistenten om dit vele werk te delen met onze Jan Baron.

Redactie / persberichten:

Altijd welkom, mensen die de redactie willen versterken en rubrieken willen verzorgen.

Meldt U aan, we kunnen wel wat hulp gebruiken!

Via de website www.ijsselmeervereniging of per telefoon: Kees Schouten 071- 5144378 of Frans Hijmans (secretaris) 020-8450647